

Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9

Advokatfirmaet Nidaros DA
Studentadvokaten
Att: Snorre Kristiansen
Kjøpmannsgata

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
v/ Den sentrale klagenemnd
Høgskoleringen 1
7491 Trondheim

Bergen, 14.01.2024
Deres ref.: 2022/21790
Vår ref.: 23/05705 (1/2024)

Unntatt offentligheten etter offl. § 13 første ledd, jf. fvl. § 13 første ledd

SAK NR. 1/2024: VEDTAK FATTET AV FELLES KLAGENEMND I SAK OM ANNULLERING OG UTESTENGING PÅ GRUNN AV FUSK

Det vises til vedtak fattet av Nemnd for studentsaker ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) (heretter klagenemnda) i sak 76/23, som ble påklaget til Felles klagenemnd.

Felles klagenemnd behandlet saken under møte 12.01.2024. Vedtak fattet av klagenemnda ved NTNU ble endret til annullering av eksamen på grunn av lang saksbehandlingstid.

FELLES KLAGENEMND BEMERKER

Felles klagenemnd er rett klageinstans i saker om annullering og utestenging, jf. forskrift nr. 1192 om Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler (uhl.) § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9, fastsatt av Kunnskapsdepartementet 10.10.2005. Felles klagenemnd kan som klageinstans prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 andre ledd.

Sakens bakgrunn

Klageren er [REDACTED]. Klageren var tidligere representert ved advokatfullmektig Caroline Grande Andersen, men byttet prosessfullmektig til advokat Snorre Kristiansen etter at saken var oversendt Felles Klagenemnd. Klageren fikk [REDACTED] opptak på [REDACTED]. Saken gjelder mistanke om fusk ved innlevering av hjemmeeksamen i emnet [REDACTED] våren 2022.

HK-dir – Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Postboks 1093, 5809 Bergen post@hkdir.no

HK-dir Intern

Rettslig grunnlag

Vilkårene for annullering på grunn av fusk følger av uhl. § 4-7 første ledd bokstav b. Vilkårene for utestenging gjelder tilsvarende, jf. § 4-8 tredje ledd.

I forarbeidene til lov om universiteter og høyskoler av 2005, fremgår det i merknadene til §§ 4-7 og 4-8 at bestemmelsene er en videreføring av §§ 42 og 54 i den gamle universitets- og høyskoleloven, og privathøyskoleloven §§ 10e og 10i, jf. Ot.prp. nr. 79 (2003-2004) kap. 12. Dette innebærer at rettskilder til den tidligere loven fortsatt kan være relevante.

Bestemmelsen i uhl. § 4-7 første ledd bokstav b omfatter fusk på «eksamen eller prøve, eller under gjennomføringen av vedkommende kurs», jf. § 4-8 tredje ledd. Klagerens hjemmeeksamen inngår som en del av kurset og er omfattet av bestemmelsene.

Videre må to kumulative vilkår være oppfylt. For det første må det rent objektivt foreligge fusk eller forsøk på fusk. For det andre må det foreligge subjektiv skyld. Studenten må ha handlet forsettlig eller grovt uaktsomt, jf. uhl. § 4-8 tredje ledd og § 4-7 første ledd bokstav b.

Objektivt vilkår

Det første spørsmålet Felles klagenemnd skal ta stilling til er om forholdet objektivt sett er fusk.

Departementet har uttalt seg nærmere om meningsinnholdet i fuskebegrepet i Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) punkt 12.1.10 på side 54, hvor det blant annet heter:

Departementet legger til grunn at det er å anse som fusk når en student har ulovlige hjelpemidler tilgjengelige under en eksamen eller på andre måter handler i strid med eksamensreglementet eller regler om kildebruk.

Det følger av forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) § 6-4 hva som skal anses som fusk eller forsøk på fusk:

1) Fusk defineres som en opptreden i strid med NTNUs regelverk for eksamensavvikling, og som på en urettmessig måte kan føre til at kandidatens resultater blir vurdert bedre enn ellers.

Eksempler på slike tilfeller:

...

- presentere andres arbeid som sitt eget; plagiat, herunder manglende kildehenvisning og/ eller klar markering av sitat

Videre følger det av institusjonens hjemmeside under «Juks på eksamen» hva som blant annet regnes som fusk når:

Plagiat. Det vil si at man bruker tekst eller innhold som noen andre har laget og later som man har skrevet eller laget det selv. Det er for eksempel plagiat å bruke materiale som noen andre har laget uten å bruke kildehenvisninger. Det er også juks å skrive av andres oppgaver

...

Felles klagenemnd har funnet det bevist at forholdet objektivt sett er fusk. I vurderingen av det objektive vilkåret har nemnda lagt vesentlig vekt på tekstlikheten som er avdekket mellom klageren og medstudentens besvarelse, jf. sensorenes redegjørelse 23.06.2023. Nemnda viser til at teksten er identisk til medstudentens besvarelse på noen av oppgavene, og til at besvarelsene inneholder samme skrivefeil. Nemnda viser videre til at klageren har erkjent de faktiske forhold.

Felles klagenemnd bemerker at det i tillegg til plagieringen, har forekommet et ulovlig samarbeid under gjennomføringen av eksamen, ved at klageren tok kontakt med en medstudent.

I tillegg har Felles klagenemnd vurdert at det har forekommet et ulovlig samarbeid, ved at klageren har kommunisert med en medstudent under gjennomføring av eksamen.

Felles klagenemnd har kommet til at det objektive vilkåret for fusk er oppfylt, jf. forskrift om studier ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet § 6-4 første ledd.

Subjektivt vilkår

Det neste spørsmålet Felles klagenemnd skal ta stilling til er om vilkåret forsett eller grov uaktsomhet (skyldkravet) er oppfylt.

Forsett foreligger i de tilfeller hvor en person har tilsiktet en handling. Dette innebærer at klageren må ha vært klar over den faktiske handlingen som medførte at det objektive fuskevilkåret er oppfylt.

Det er ikke krav om hensikt om fusk for å oppfylle kravet til forsettlig utført fuskehandling.

Kravet til forsett omfatter heller ikke kunnskap om hvorvidt handlingen er ulovlig eller ikke.

Felles klagenemnd finner det bevist at klageren har fusket forsettlig i forbindelse med innleveringen av hjemmeeksamen.

I vurderingen av vilkåret om skyld legger nemnda avgjørende vekt på det som er beskrevet over om tekstligheten mellom klagerens besvarelse og medstudentens besvarelse, jf. sensorvurdering 23.06.2022. De objektive funnene underbygger klagerens subjektive skyld. Klager har for øvrig erkjent de faktiske forholdene. For nemnda fremstår det derfor klart at klageren har vært bevisst bruken av andres tekst uten henvisning.

De subjektive og objektive vilkårene for fusk er oppfylt, og det skal fastsettes en reaksjon.

Rettsvillfarelse

Felles klagenemnd har merket seg at klageren trodde at det var lov å samarbeide med medstudenter under eksamener over seks timer. Nemnda oppfatter dette som en anførsel om at klageren har vært i unnskyldelig rettsvillfarelse.

Hvorvidt uvitenhet om gjeldende regler kan fritta for ansvar, er et spørsmål om rettsvillfarelse. Felles klagenemnd bemerker at villfarelse om regler kun kan fritta for ansvar dersom villfarelsen har vært aktsom, det vil si unnskyldelig.

Felles klagenemnd vil i denne forbindelse vise til Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) under punkt 12.1.10 «Til § 54. Annullering av eksamen eller prøve», hvor departementet har uttalt følgende:

I eksamens- og prøvesituasjoner stilles det høye aktsomhetskrav til studentene, og den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk før eksamen.

I tillegg vises det til forarbeidene til uhl. § 4-7, Prop. 59 L (2013-2014):

Det legges til grunn en meget streng aktsomhetsplikt for studentene ved eksamen. I dette ligger det en plikt for studentene til å sette seg inn i eksamensreglementet og hvilke hjelpemidler som er tillatt brukt under selve eksamen.

Felles klagenemnd vil understreke at det er studentenes eget ansvar å sette seg inn i hvilke regler og krav som gjelder for den enkelte prøvingssituasjonen, herunder reglene om kilde- og sitatbruk ved ulike eksamensformer. Det fremgikk av eksamensforsiden at samarbeid under eksamen ikke var tillatt. Videre var eksamenstiden seks timer. Selv om klageren hadde fått forlenget eksamenstiden med to timer på grunn av helsetilstand, vurderer nemnda at den informasjon som var tilgjengelig, ikke ga grunnlag for at klageren kunne misforstå hvilke regler som gjaldt.

Felles klagenemnd har på bakgrunn av det ovennevnte funnet at klageren ikke var i unnskyldelig rettsvillfarelse vedrørende reglene om fusk og kildebruk.

Reaksjon

I henhold til uhl. § 4-7 første ledd og § 4-8 tredje ledd er det hjemmel for annullering og utestenging fra institusjonen, samt tap av retten til å gå opp til eksamen ved andre institusjoner i inntil ett år.

Felles klagenemnd har funnet det bevist at klageren har fusket forsettlig i forbindelse med innlevering av hjemmeeksamen i [REDACTED]

Forsettlig fusk innebærer et grovt tillitsbrudd, og både allmennpreventive og individualpreventive hensyn tilsier at det må reageres strengt.

Etter retts- og forvaltningspraksis er den normale reaksjonen ved forsettlig fusk annullering og utestenging i to semestre.

Klagenemnda ved NTNU har fattet vedtak om annullering av klagerens eksamen og utestenging vår- og høstsemesteret 2023. Dette er i tråd med praksis.

Felles klagenemnd har etter en konkret vurdering kommet frem til at den totale saksbehandlingstiden har vært for lang. Klagenemnda viser til at mistanken om fusk oppstod i juni 2022, og det tok deretter 10 måneder før saken ble oversendt Felles klagenemnd. Saken ble registrert mottatt i sekretariatet for Felles klagenemnd 20.04.2023, og ble først behandlet i møte 12.01.2024. Behandlingstiden har derfor vært på 19 måneder fra mistanken om fusk oppstod til saken ble behandlet av Felles klagenemnd. Årsaken til den ekstraordinære saksbehandlingstiden i Felles Klagenemnd er at arbeidet var stilt i bero mellom 22.09.2023 og 08.11.2023, frem til ny leder og studentrepresentant ble oppnevnt. Slik klagenemnda vurderer det skal den lange saksbehandlingstiden, som klageren ikke kan lastes for, medføre at utestengelsesperioden bortfaller.

Felles klagenemnd har funnet at annullering av eksamen er en riktig reaksjon i denne saken.

Det fremstår uklart for felles klagenemnd om den aktuelle eksamen er annullert av institusjonen på grunn av formelle feil. Felles klagenemnd har kommet til at eksamen i [REDACTED] skal annulleres, for det tilfelle at det er en eksamen å annullere.

VEDTAK

Vilkårene i uhl. § 4-7 første ledd bokstav b og § 4-8 tredje ledd er oppfylt. Felles klagenemnd bestående av Ernst Nordtveit, Hilde Ruus, Fredrik Bokstap, Liv Sandvik, Frode Randal og Julie Marie Næss har fattet slikt enstemmig

v e d t a k:

Vedtaket fattet av klagenemnda ved NTNU i sak 76/23, endres til annullering av eksamen.

Ernst Nordtveit
Leder for Felles klagenemnd

Klagenemndas vedtak kan bringes inn for prøving ved tingretten. Slikt søksmål må reises innen tre måneder etter at endelig vedtak foreligger. Søksmålsfristen beregnes fra 16.01.2024.

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur.